

Identificació de l'expedient

Informe EDU_129_2024, relatiu a l'expedient de sol·licitud d'informe d'impacte de gènere que el Departament d'Educació ha fet arribar a aquest institut en data 31 de juliol de 2024 sobre el Decret d'Orientació Educativa.

Normativa sobre igualtat, transversalitat i interseccionalitat de la perspectiva de gènere

Àmbit internacional

- Ecosoc, Nacions Unides, **Resolució «Mainstreaming the gender perspective into all policies and programmes in the United Nations System» (A/52/3, 18 de setembre de 1997)**. Defineix la incorporació de la perspectiva de gènere com «el procés d'avaluació de les implicacions per a dones i homes de qualsevol acció prevista, inclosa la legislació, les polítiques o els programes, en tots els àmbits i tots els nivells».
- Nacions Unides, **Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible (2015)**. El compromís amb la igualtat de gènere ha estat reafirmat en l'Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible, en l'ODS número 5. Simultàniament, la transversalitat de gènere travessa tots els ODS, ja que es considera un enfortiment de la governança a tots els nivells.
- Decisió del Consell de Ministres de l'OSCE 14/04, **Pla d'acció per a la promoció de la igualtat de gènere 2004**, Sofia, 7 de desembre de 2004. Emfasitza la necessitat de desenvolupar en profunditat i reforçar un procés continu i sostenible de transversalització de la perspectiva de gènere.
- Els Principis de Yogyakarta i els Principis de Yogyakarta més 10 (YP+10)**. Els Principis de Yogyakarta sobre l'aplicació de la legislació internacional de drets humans amb relació a l'orientació sexual i la identitat de gènere, elaborats per un grup internacional de juristes especialistes l'any 2006, formulen que les polítiques governamentals «han d'integrar a les seves polítiques i presa de decisions un enfocament pluralista que reconegui i afirmi la complementarietat i indivisibilitat de tots els aspectes de la identitat humana, incloent-hi l'orientació sexual i la identitat de gènere». Aquests principis han estat actualitzats l'any 2010 des de l'enfocament interseccional.

Àmbit Europeu

- e) Els articles 2 i 3.3 del **Tractat UE**, estableixen la no discriminació i la igualtat entre dones i homes com a valors comuns als Estats membres de la UE, i es formalitza el compromís de fomentar la igualtat de dones i homes.
- f) Els articles 8 i 10 del **Tractat de Funcionament de la UE**, estableixen que, en totes les seves accions, la Unió Europea tindrà per objectiu eliminar les desigualtats de dones i homes, i promoure la seva igualtat.
- g) L'**Estratègia d'igualtat LGBTI+ (2020-2024)** de la Comissió Europea aprofundeix en les accions iniciades en el període 2015-2019 en matèria de no-discriminació, educació, ocupació, salut, lliure circulació, asil, discurs/delictes d'odi i política exterior.
- h) L'**Estratègia d'igualtat de Gènere 2020-2025** de la Unió Europea, és l'actual full de ruta per avançar en l'assoliment de l'equitat de gènere.
- i) La Comunicació de la Comissió al Consell i al Parlament Europeu - **Programa d'acció per a la transversalització de la igualtat de gènere en la cooperació de la Comunitat al desenvolupament** [COM (96) 67 final, del 21 de desembre de 1996] de la Comissió Europea, assumeix la transversalitat de gènere com a principi rector de totes les actuacions públiques en els següents termes: «Mobilitzar específicament totes les polítiques i les mesures generals per tal d'assolir la igualtat, tenint en compte de forma activa i oberta en la fase de planificació els possibles efectes sobre les respectives condicions, situacions i necessitats dels homes i de les dones».

Àmbit estatal

- j) La **Llei Orgànica 3/2007, del 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes**, estableix la transversalitat de gènere com a principi d'actuació dels poders públics (article 15)
- k) La **Llei orgànica 1/2004, del 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere**, estableix els principis rectors, les mesures de sensibilització, prevenció i detecció de la violència de gènere que han d'aplicar els poders públics, i els drets de les dones que l'hagin patida, així com els dels seus fills i filles.
- l) La **Llei 4/2023, de 28 de febrer, per a la igualtat real i efectiva de les persones trans i per garantia dels drets de les persones LGBTI+**, que

2

Doc. original signat per:
Meritxell Benedi Altes
06/08/2024

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 28/04/2028

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

0845L14P78DPJGP628EN1DE1ZN7N87BS

Data creació còpia:
28/04/2025 10:07:44

Pàgina 2 de 8

desenvolupa i garanteix els drets de les persones lesbianes, gais, bisexuals, trans i intersexuals eradicant les situacions de discriminació, per assegurar que es pugui viure l'orientació sexual, la identitat sexual, l'expressió de gènere, les característiques sexuals i la diversitat familiar amb plena llibertat.

Àmbit català

- m) **L'Estatut d'Autonomia de Catalunya**, als seus articles 4.3, 19, 41 i 153, quant al reconeixement i garantia dels drets de les dones i la igualtat d'oportunitats de les dones i els homes, i la transversalitat en la incorporació de la perspectiva de gènere i de les dones.
- n) **La Llei 11/2014, del 10 d'octubre, per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia**, desenvolupa i garanteix els drets de lesbianes, gais, bisexuals, persones trans i persones intersexuals (LGBTI+), estableix els principis orientadors de l'actuació dels poders públics i defineix les polítiques públiques que han de promoure la igualtat efectiva de les persones LGBTI+.
- o) **La Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes**, desenvolupa els preceptes estatutaris en matèria d'igualtat de gènere i els drets de les dones i estableix mesures transversals en tots els ordres de la vida, amb la finalitat d'eradicar les discriminacions contra les dones.
- p) **La Llei 19/2020, del 30 de desembre, d'igualtat de tracte i no-discriminació**, estableix els principis i regula les mesures i els procediments per garantir i fer efectius el dret a la igualtat de tracte i a la no-discriminació, el respecte a la dignitat humana i la protecció davant qualsevol forma, acte o conducta de discriminació.

Normativa sobre l'informe d'impacte de gènere

- Els projectes de disposicions reglamentàries que s'elaborin en l'àmbit competencial de l'Administració de la Generalitat han d'anar acompanyats sempre d'una memòria d'avaluació d'impacte de les mesures proposades que integri, com a mínim i entre d'altra documentació preceptiva, d'un informe d'impacte de gènere, tal i com estableix l'article 64 de la Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya.
- L'article 3 lletra g) de la Llei 11/1989, del 10 de juliol, de creació de l'Institut Català de les Dones, en concordança amb el Decret 78/2023, d'11 d'abril, de reestructuració de l'Institut Català de les Dones, estableix que correspon a aquest Institut elaborar i emetre els informes d'impacte de gènere i, en tot cas, els informes

a què fa referència, entre d'altres, l'article 64.3.d. de la Llei 26/2010, precitada, tràmit intern que es dona per completat amb aquest document.

Normativa sobre l'ús no sexista ni androcèntric del llenguatge

- a) El principi vuitè de l'article 3 de la Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes, estableix que els poders públics, entre els quals s'inclou l'Administració de la Generalitat, han de fer un ús no sexista del llenguatge que eviti l'expressió de concepcions sexistes de la realitat i els usos androcèntrics i amb estereotips de gènere, i han de promoure un llenguatge respectuós amb les dones, amb les minories i amb totes les persones en general en l'atenció personal i en tota la documentació escrita, gràfica i audiovisual.
- b) La Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes, obliga els Poders Públics a implementar un llenguatge no sexista en l'àmbit administratiu i el seu foment a la totalitat de les relacions socials, culturals i artístiques (article 14.11).
- c) La [Guia d'usos no sexistes de la llengua en els textos de l'Administració de la Generalitat de Catalunya](#), de l'any 2011, de la Direcció General de Política Lingüística, proposa una sèrie de solucions per evitar que aquests textos incloguin formes androcèntriques i generin disfuncions amb la normativa citada anteriorment.

Anàlisi material del text

Des del punt de vista material, la política que planteja el text té com objectiu aprovar el decret per establir les directrius de l'orientació educativa.

L'ordenament jurídic català i internacional reconeixen l'educació com un dret de totes les persones. De fet, les propostes dels organismes internacionals en les darreres dècades han estat plenament favorables i compromeses amb la qualitat i l'equitat de l'educació per a tothom. Dins d'aquest context, l'orientació educativa es una mesura necessària per atendre el dret dels i les infants i adolescents a demanar informació, assessorament, orientació o assistència en el seu procés educatiu i de formació i, per aquest motiu, resulta primordial la seva regulació. Així mateix, per la seva importància en el desenvolupament de la propera generació, aquesta regulació cal que incorpori la perspectiva de gènere interseccional.

En aquest sentit, el propi **Pla de Govern de la XIV legislatura**, en el seu eix 5, reconeix la necessitat d'incorporar la perspectiva de gènere interseccional en totes les polítiques del govern, la inclusió de la coeducació en el conjunt del sistema educatiu i l'aprovació de polítiques dirigides a garantir el dret de les dones a l'erradicació de les violències

masclistes des d'una perspectiva estructural i amb un abordatge integral com a una prioritat de les administracions públiques i un dels objectius estratègics (concretament, l'objectiu 5.1.3) de l'acció de govern.

Aquesta darrera necessitat se sustenta en les dades sobre violència extretes de les enquestes de victimització realitzades a Catalunya els darrers anys les quals indiquen que es tracta d'una violència molt àmplia i encara força amagada. En atenció a això, cal dir que el 79,3% de les dones han patit alguna forma de violència masclista al llarg de la seva vida, i a més, la violència sexual és la forma més prevalent, normalitzada i invisibilitzada.

De manera paral·lela, la **lleï 17/2015, del 21 de juliol**, en el seu article 21 paràgraf 1 reconeix que l'Administració educativa, per a fer efectiu el principi de coeducació i foment de la igualtat efectiva de dones i homes que estableixen els articles 2.1.m i 43.1.d de la Llei 12/2009, del 10 juliol, d'educació, ha d'incorporar la coeducació a tots els nivells i modalitats del sistema educatiu i l'ha d'introduir en la programació educativa i els currículums de tots els nivells, a l'efecte d'afavorir el desenvolupament de les persones al marge dels estereotips i rols en funció del sexe, garantir una orientació acadèmica i professional lliure de biaixos sexistes i androcèntrics i evitar tota discriminació associada al sexe. Així mateix, ha de promoure la investigació en matèria de coeducació i vetllar per incloure-la en els currículums, els llibres de text i els materials educatius.

Així mateix, el **Pla per a la igualtat de gènere en el sistema educatiu** (2017) estableix com a objectiu específic 1 la incorporació de la perspectiva de gènere i la igualtat efectiva dels homes i les dones en les polítiques educatives i, concreta en l'objectiu 1.4 que cal promoure la integració de la perspectiva de gènere en la configuració i ús dels equipaments escolars, en els projectes, programes i documents d'anàlisi i altres documents institucionals.

A més a més, cal que l'orientació educativa incorpori la perspectiva de gènere interseccional ja que les desigualtats de gènere hi són presents de forma evident. Segons l'informe "[Les dones a Catalunya 2023](#)" elaborat per l'Observatori de la Igualtat de Gènere (OIG), en la tria d'estudis i formació, els estereotips de gènere marquen diferència respecte a la percepció de les aptituds i competències pròpies. Segons demostren diversos estudis relacionats amb l'elecció de carreres universitàries, les joves es consideren menys competents que els seus companys en assignatures tradicionalment vinculades als àmbits científics i tecnològics, tot i tenir notes comparables i fins i tot superiors als nois.

Aquestes creences i estereotips de gènere es reflecteixen de forma directa en la distribució de la població universitària per branca. Així doncs, pel curs 2021-2022 les dones representaven el 72,2% de les estudiants en graus de Ciències de la Salut, el 66,5% en graus d'Arts i Humanitats i el 61,2% en Ciències Socials i Jurídiques. Per contra, aquests

percentatges descendeixen fins al 51,9% en el cas de Ciències (física, química i matemàtiques) i fins al 27% en el cas d'Enginyeria i Arquitectura.

Per tant, de la informació proporcionada- legislació aplicable, objectius del Pla de govern i dades sobre tria d'estudis universitaris per gènere - s'extreu que donat que l'objectiu de l'ordre objecte d'aquest informe és establir el Decret d'Orientació Educativa cal que incorpori la perspectiva de gènere interseccional.

Conclusions

Així doncs, d'acord amb el que s'ha dit, l'Institut Català de les Dones efectua les aportacions següents respecte del projecte presentat a informe:

PRIMERA. Des d'un punt de vista formal, cal modificar diferents termes emprats al text per tal que aquest no presenti disfuncions amb la normativa a dalt esmentada sobre ús no sexista del llenguatge i per tal de visibilitzar dones, joves i nenes. Així:

1. On diu "els infants" ha de dir "**els i les infants**".
2. On diu "els joves" ha de dir "**els i les joves**".
3. On hi diu "els menors" ha de dir "**els i les menors**".
4. On hi diu "els infants i adolescents" ha de dir "**els i les infants i adolescents**".
5. On hi diu "els ciutadans" ha de dir "**la ciutadania**".
6. On hi diu "cadascú" ha de dir "**cadascú i cadascuna**".
7. On hi diu "als alumnes" ha de dir "**l'alumnat**" o "**als i les alumnes**".
8. On hi diu "tots els docents" ha de dir "**tots els i les docents**" o "**tot el personal docent**".
9. On hi diu "els professionals" ha de dir "**els i les professionals**".
10. On hi diu "dels tutors" ha de dir "**dels tutors i tutores**".
11. On hi diu "dels alumnes" ha de dir "**dels i les alumnes**" o "**de l'alumnat**".
12. On hi diu "tutor" ha de dir "**tutor o tutora**".
13. On hi diu "orientadors, tutors, docents" ha de dir "**personal d'orientació, de tutoria i docent**".
14. On hi diu "els alumnes" ha de dir "**l'alumnat**" o "**els i les alumnes**".
15. On hi diu "als participants" ha de dir "**als i les participants**".
16. On hi diu "un mateix" ha de dir "**una o un mateix**".
17. On hi diu "cada alumne" ha de dir "**cada alumne o alumna**".
18. On hi diu "als professionals" ha de dir "**als i les professionals**".
19. On hi diu "cada un dels docents" ha de dir "**a cada membre del personal docent**".
20. On hi diu "cadascun dels alumnes" ha de dir "**cadascun i cadascuna dels i les alumnes**".
21. On hi diu "els docents" ha de dir "**els i les docents**".
22. On hi diu "els cotutors" ha de dir "**els cotutors i cotutores**".

23. On hi diu “coordinador” ha de dir **“coordinador o coordinadora”**.
24. On hi diu “educadores” ha de dir **“educadores i educadors”**.
25. On hi diu “de cadascun d’ells” ha de dir **“de cadascun d’ells i elles”**.
26. On hi diu “molts joves” ha de dir **“molts i moltes joves”**.
27. On hi diu “alguns alumnes” ha de dir **“alguns i algunes alumnes”**.

SEGONA. Des d’un punt de vista material en aplicació del principi de transversalitat recollit al Principi Primer de l’article 3 de la Llei 17/2015 d’igualtat efectiva de dones i homes, i que té l’objectiu de millorar les condicions de vida de les dones i, alhora, transformar la construcció social de les desigualtats de gènere, es proposen les modificacions i recomanacions següents:

1. Incorporació de la perspectiva de gènere interseccional de forma transversal a tot el document:
 - **Cal que es tingui en compte la perspectiva de gènere interseccional en totes les fases de l’orientació educativa (planificació, desenvolupament i avaluació) i en totes les etapes (educació infantil, educació bàsica i post obligatòria).**
2. Afegir l’articulat necessari perquè consti a l’article 4 “Objectius” el següent:
 - **Fomentar els valors del feminisme des d’una perspectiva interseccional i el respecte i la no discriminació per raó de gènere, origen, orientació sexual, identitat de gènere, discapacitat o qualsevol altra circumstància personal o social**
3. Afegir l’articulat necessari per agregar al final de l’article 19 “L’orientació educativa, la perspectiva de gènere i la perspectiva interseccional” el següent:
 - Per assolir aquests objectius, cal garantir l’accés a un orientació personalitzada inspirada pels valors feministes i l’equitat de gènere. Així mateix, cal assegurar que sigui lliure de biaixos sexistes, homofòbics i racistes i de qualsevol mena. Per això, cal que l’orientació educativa incorpori la perspectiva de gènere interseccional de manera transversal en el disseny i desenvolupament. En aquest sentit, és indispensable que aquesta perspectiva sigui present en els següents elements que conformen l’orientació educativa: totes les accions de formació del personal, el Pla d’orientació educativa dels centres educatius i les diferents accions que se’n deriven, la programació i acció tutorial en totes les etapes formatives, els criteris i estàndards de qualitat de l’acció orientadora i els seus mecanismes d’avaluació.

 Generalitat de Catalunya
Institut Català de les Dones

Meritxell Benedí Altés
Presidenta de l'Institut Català de les Dones